

Hydropark Kilen

David Jones

Handledare: Magnus Rönn
UPPSATS I FORT- OCH VIDAREUTBILDNINGSKURSEN:
Att tävla i arkitektur och stadsbyggnad, AD249V, 7.5 hp
Arkitekturskolan, Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, Stockholm, VT 2014

Innehållsförteckning

3	Bakgrund (I)
4	Metod / Teoretisk utgångspunkt (II)
5-6	Redogörelse (III) Förslagets konstruerade kontext om Kilen & Ronneby Förslagets innehåll och användningar
7-10	Analys (IV) Hur förslaget förhåller sig till berättelsen om Kilen och Ronneby Förslaget i relation till kommunens vision Bortsedda perspektiv Vilka vänder sig förslaget till?
11-12	Diskussion & Slutsats (V)
13	Källförteckning (IV)

Bakgrund (I)

Om arbetet med nya Kilen

I Ronneby kommuns (2013:2-6) inbjudan till arkitektuppdrag framgår att man vill skapa "Sveriges första Cradle to Cradle inspirerande stadsdel" i ett centralt läge, som tidigare dominerats av en byggvaruhandel, kallad Kilenområdet. Cradle to Cradle konceptet beskrivs som ett sätt att maximera ekonomiska, ekologiska och sociala värden. Idén bygger på att alla material antingen ska kunna återanvändas eller återgå till sin ursprungliga form vilket skapar flexibla och miljövänliga strukturer.

Av inbjudan framgår att kommunen söker efter lag som har god förståelse för stadsplanering, stadsutveckling och byggande i ett helhetsperspektiv med fokus på bostäder. Lagen ska ha kunskap om hållbarhet (social, ekologisk och ekonomisk). Kommunen vill att lagen kan visa erfarenhet av kontextdrivna projekt och innovativa lösningar. Slutligen ska lagen vara intresserade av kommunens vision och mål för Kilenprojektet och villiga att testa ett nytt arbetssätt. (Inbjudan till arkitektuppdrag)

Totalt inkom 24 intresseanmälningar från arkitektkontor, varav 9 valdes ut för att delta i en workshop i Ronneby (Cefurshowroom, 2014). Workshopen gick ut på att i lag om tre arkitektkontor arbeta fram idéer för hur Kilen kan utvecklas på bästa sätt utifrån kommunens visioner och de förutsättningar som kommunen beskrivit (Ronneby Kommun, 2014).

Kärnan i kommunens vision för Kilen är att skapa en stadsdel som kan locka till sig potentiella investerare samt bidra till näringslivets utveckling. Ronneby kommun har tagit fram fem visionsområden som ska ligga till grund för utvecklingen av Kilen. Tanken är att området ska;

- inspirera till innovationer,
- ge ett positivt avtryck i miljön,

- bidra till människors hälsa,
- vara del av centrum och en mötesplats
- försköna Ronneby.

I uppdraget beskrivs att Kilen trots dess centrala läge saknar kopplingar till angränsande stadsdelar. Speciellt betonas dels avsaknaden av kopplingar mellan Kilen och resecentrum. Dels mellan Ronneby centrum och Brunnsparken. Ronnebyån som avgränsar planområdet i väster framhävs även som en av områdets främsta tillgångar.

Om arkitektkontoren

Tre förslag togs fram under workshopen till arkitektuppdraget om Kilen.

Förslag 1 - ECOpark Kilen

Team: ALoCo Arkitektbyrå, Torsten Sack-Nielsen/Aarhus Arkitektskole, Heidi Merrill och Tyréns Malmö från Sverige och Danmark

Förslag 2 - Hydropark Kilen

Team: GXN, William McDonough + Partners och SLA från Danmark och USA

Förslag 3 - Mer med mer

Team: Liag, Bureau B + B och Except från Nederländerna

Det finns ingen vinnare av arkitektuppdrag. Jag har valt att beskriva ett förslag djupare i uppsatsen. Det gäller förslaget Hydropark Kilen som är framtaget genom ett samarbete mellan arkitektkontoren GXN, William McDonough + Partners och SLA. Under workshopen gjordes en gemensam inventeringen av Kilenområdet som tillsammans med synpunkter som inkommit från Ronnebys invånare låg till grund för förslaget. GXN är en del av den danska arkitekturbyrå 3XN som fokuserar på miljövänliga lösningar. GXN har tidigare erfarenhet med att arbeta med Cradle to cradle konceptet och har bland annat utvecklat en mobil paviljong byggd med biologiskt nedbrytbara och förnyelsebara material (GXN, 2014) McDonough + Partners är ett amerikanskt design- och arkitektkontor som drivs av William

McDonough, en av upphovsmännen till Cradle to cradle konceptet. McDonough har vunnit flera priser för sitt engagemang för ekologiskt hållbar design (William McDonough + Partners, 2014). SLA är ett skandinaviskt företag inriktat på urban design och landskapsarkitektur med kontor i Oslo och Köpenhamn. Under 2014 är SLA en av tre finalister till att vinna European Garden Award för deras stadspark The City Dune (SLA, 2014).

Metod / Teoretisk utgångspunkt (II)

Källmaterialet till rapporten utgörs av GXN, SLA och WM+Ps förslag Hydropark Kilen samt Ronneby kommuns uppdragsbeskrivning Kilen - Sveriges första Cradle to cradle inspirerade stadsdel. Teorin består av antologin "Sites matters" (2005) och dess begreppsliga utgångspunkter och beskrivningar av främst Robert Beauregard, Robin Dribs, Sandy Isenstedt, Andrea Kahn och Peter Mrcuse

Vid omvandlingen av en plats till en "site" sker en förenkling av platsens förutsättningar och egenskaper i syfte att göra platsen mer greppbar och överblickbar (Kahn 2005: 291-292). Genom att göra en verklighetsbeskrivning som underbygger den föreslagna utvecklingen får man den att framstå som förankrad och genomtänkt (Isenstadt 2005: 157-158). Sandy Isenstadt beskriver konstruerandet av en sådan verklighetsbeskrivning som framställandet av platsens "kontext". Beauregard använder sig istället av begreppet "narrativ" när han skriver om hur platsens förutsättningar "destilleras" vid skapandet av en "site" (Beauregard 2005: 40-41). Genom att lyfta fram de narrativ som styrker den föreslagna utvecklingen och gömma dem som verkar motstridiga bygger man en argumentation kring utvecklandet av platsen (Beauregard 2005: 40-41). Dripps beskriver hur den ofiltrerade platsens mångfald av aspekter och förutsättningar med oklara gränser och kopplingar förenklas till en avgränsad, greppbar och kontrollerbar enhet genom ett avskalande av platsens kontexter (Dripps 2005: 61).

Jag kommer att använda mig av dessa teoretiska beskrivningar för att belysa vilket verklighetsbeskrivning som förslaget Hydropark utgår ifrån och hur dess innehåll motiveras i relation till detta.

I denna uppsats analysera jag förslaget Hydropark Kilen genom att besvara följande fyra frågor:

1. **Vilken verklighetsbeskrivning eller "kontext" återges i förslaget?**
2. **Hur förhåller sig förslagets innehåll till denna "kontext"?**
3. **Vilka grupper riktar sig förslaget till? Vems intressen finns representerade?**
4. **Hur förhåller sig förslaget till kommunens ursprungliga vision av området "Kilen"?**

Jag kommer att besvara dessa frågor i kapitlen redogörelse, analys och diskussion & slutsats. I redogörelsen beskriver jag den berättelse som förslaget konstruerat om Kilen och Ronneby. I analysen av förslaget söker jag belysa hur de genom framställandet av vissa "kontexter" förankrar den föreslagna utvecklingen av Kilen. Analysen är uppdelad i att först redogöra för den verklighetsbeskrivning som förslaget konstruerar om Kilen och Ronneby och sedan diskutera hur denna relaterar till förslagets innehåll. Jag kommer även att undersöka hur förslaget förhåller sig till den berättelse kommunen konstruerar.

Redogörelse (III)

I denna del av uppsatsen kommer jag att redogöra för förslaget kring Hydropark Kilen och vilken "kontext" som konstrueras vid förslagets redogörelse av de rådande förut-sättningarna.

Förslagets konstruerade kontext om Kilen & Ronneby

I förslaget beskrivs Kilen som ett centralt beläget område nära Ronneby tåg- och busstation och stadens centrum. Området avgränsas av Ronnebyån i väst och järnvägen i öst. Förslaget pekar på bristen på kopplingar till staden och tågstationen, men även att området inte har några direkta kopplingar till ån på grund av vägen som skiljer dessa åt. Kilen anses vara en oattraktiv och oanvänd del av staden, och områdets mark är förorenad, vilket kan ha betydelse för dess uppfattning av området som oattraktivt och tomt (GXN & SLA & WM+P, 2014:10). Arkitekterna lyfter fram Kilens centrala position med närhet till natur och vatten som befintliga kvalitéer. Det framkommer att dess lokalisering gör att området fungerar som entré till Ronneby, eftersom det är det första man möts av när man kommer dit med tåg eller bil. Förslaget lyfter även fram förekomsten av en för området central ikon i form av en röd lada och att området ligger i nära anslutning till Ronnebys innovativa näringsliv (GXN & SLA & WM+P, 2014:11).

Förslaget lägger vikt på att framställa Ronneby som en stad som sticker ut, "Ronneby isn't the biggest or the most prominent city in Sweden – but Ronneby is unique" (GXN & SLA & WM+P, 2014: 9). Ronnebys innovativa näringsliv framhävs och staden beskrivs vara ett centrum för nyskapande och företagande. Arkitekterna vill framförallt framhäva Ronnebys tidigare arbete med hållbarhet och integrerande av konceptet kring Cradle to Cradle genom bland annat utbildning, forskning och näringsliv (GXN & SLA & WM+P, 2014: 3). Kommunen har utformat en policy som strävar efter att fortsätta integrera Cradle to Cradle filosofin i utveckling av staden som ett sätt att utmärka Ronneby som

en kommun i framkant. Ur historiskt perspektiv anses Ronneby vara känt för sin spa- och hälsokultur, brunnsspark och vackra natur (GXN & SLA & WM+P: 9).

Förslaget tar sin utgångspunkt i Ronnebys historia som inlandshamn och som en entreprenörsstad inriktad på teknologi och företag med fritidsaktiviteter som affärsidé. Arkitekterna tar upp Ronnebyån som en viktig resurs i förslaget för att tillföra biologisk mångfald och för att göra marken mer attraktiv genom att ge alla boende på siten tillgång till vatten (GXN & SLA & WM+P, 2014: 3). Ronnebyån beskrivs även som en viktig faktor både för att relatera till Ronnebys historia och kultur, men också som möjlighet att binda ihop kommunen (GXN & SLA & WM+P, 2014: 16).

Förslagets innehåll och användningar

Arkitekterna har lagt stort fokus på att utforma ett förslag som strävar efter en hälsosam miljö med utgångspunkt i C2C perspektivet. Området ska uppfylla vissa C2C mål, såsom miljövänliga material, drivas med ren energi, förbättra luftkvalitén i område, verka för rening och uppsamling av regnvatten och tillåta en ökad biologisk mångfald (GXN & SLA & WM+P, 2014: 36). Därför föreslår förslaget bl.a. att Ronnebyån ska förlängas in i Kilenområdet för att öka den biologiska mångfalden samt höja markvärdet. De andra föreslagna användningarna för Kilen är i huvudsak bostäder (Markerat på karta med F), privata verksamheter och företag (B) samt allmän mark där vatten och natur ska finnas tillgängligt för alla. För att skapa en hälsosam miljö föreslår arkitekterna att utforma olika aktiviteter på området, så som sportpaviljong (D), spa (H+I), ekologiskt café (C), gemensam plantering (L), utbildningsverksamheter för hälsa (D) samt båtbygga (E). De företag som förslaget vänder sig till är både lokala och globala högteknologiska företag. Förslaget innefattar även kontorslokaler och showrooms (C) för dessa företag att använda vid behov.

För att tillgodose behovet av parkering föreslås ett parkeringshus (K) byggas på området som ska integrera med naturen genom att inhysas under höjd mark (GXN & SLA & WM

+P, 2014:24-25). Den föreslagna omvandlingen av kilen till Hydropark förväntas uppnås under en tio års period med successiv utveckling (GXN & SLA & WM+P, 2014:43-47).

Hur förslaget förhåller sig till berättelsen om Kilen och Ronneby

Beskrivningen av platsen som en tom, oanvänd och förorenad yta föranleder förslaget förespråkande av en närmast total omvandling av området. Genom att utmåla platsen som tom och öppen för exploatering motiverar de en väsentlig förändring och utveckling av platsen som inte behöver beakta platsens befintliga förutsättningar (Beauregard 2005: 42-43). Framställandet av platsen som förorenad används även för att förankra förslaget användning av grönska som en del i hanterandet av den förorenade marken genom s.k. "phytoremediation" - sanering av förorenad mark genom användandet av växter.

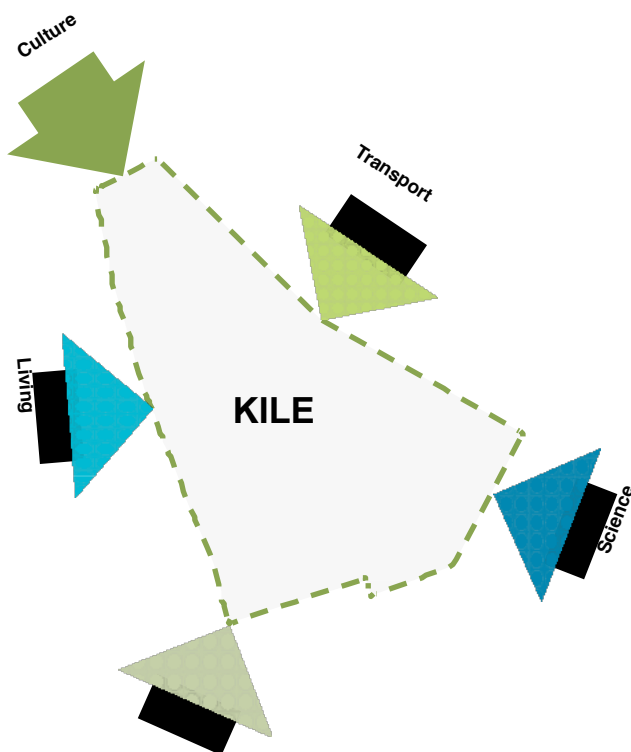

Bild 2,
Diagram över kilens existerande kvalitéer. Kvalitéer beskrivs utanför området och inte i det.

Bevarandet av den röda ladan

Den röda lada som finns på området lyfts fram som en "ikon" för platsen då den anses skänka området identitet (GXN & SLA & WM+P, 2014:11). Förslaget föreslår därför att denna ska behållas och inhysa showroom för företag att använda vid möten eller dylikt (GXN & SLA & WM+P, 2014: 24). Genom att använda begrepp som ikon låter de ladan symbolisera hela områdets kulturhistoria i form av en fysisk och geografiskt avgränsad struktur. Bevarandet av ladan används således som ett sätt att framhäva förslaget hänsyn till befintliga värden.

Förstärkande av grön- och blåstruktur

"I Ronneby kan du vandra till arbetet genom skogen och fortfarande leva ett utmanande yrkesliv. Ronneby är staden där den vilda naturen i norr möter de kulturella delarna av söder" (GXN & SLA & WM+P, 2014: 9).

Ronneby beskrivs som ett naturnära samhälle, vilket anses vara en befintlig kvalitet. Utifrån denna beskrivning föreslås Kilen funktion-somvandlas genom anläggande av parkmark med stora inslag av grönska och växtlighet i ett led att stärka Ronnebys befintliga naturkvalitéer. Förslaget återger dock inte förekomsten av befintlig parkmark i Ronneby eller i anslutning till till Kilen, såsom den närliggande Brunnsparken. De kvalitéer som Ronnebyån beskrivs medföra och dess centrala roll i samhällets historia ligger till grund för den förslagna indragningen av ån i Kilen-området, som i sin tur förutses leda till att öka områdets attraktivitet. Bilden av Ronneby som en grön och vattennära stad används således för att förankra förslaget inriktning på grönska och vatten och använder detta som en metod för att rena Kilens förorenade mark. Framhävande av natur och vatten framkommer även i rapportens bildperspektiv över den tänkta utvecklingen där Ronnebyån och den planerade indragningen förekommer i princip varje perspektiv. I jämförelse med rapportens förslag att skapa park med anslutning till stadskärnan framstår den natur som perspektiven återger snarare som skog än parkmark, med trädsorter såsom tall och gran istället för mer typiska parkträd såsom lönn och lind och en allmänt vildvuxen växtlighet med inslag av vilda djur i diagram över platsens habitat.

Framhävande av miljöaspekter och C2C

Genom att omvandla Kilen till en "sciencepark" föreslås bilden av Ronneby som en kommun för innovativt företagande och forskning förstärkas. "Scienceparken" blir ett område där Ronnebys redan starka företagsverksamhet tillåts utvecklas och utbyta erfarenheter och idéer och där ny grön teknik kan utvecklas. Genom att utveckla området i enighet med C2C-konceptet förstärks bilden av Ronnebys profil som en kommun i framkant när det gäller frågor kring miljö och hållbarhet.

Kopplingar till omgivande områden

Kilens centrala läge och anslutning till stationsområdet återges kortfattat i beskrivningen av platsens förutsättningar men inkluderas enbart

flyktigt i förslagets åtgärder. Lösningar på problematiken kring bristen på kopplingar till stationsområdet och över järnvägen i öst-västlig led illustreras i förslagets kartmaterial. Förslaget beskriver dock inte dessa lösningar i text vilket gör det oklart hur de ska utformas och i vilket syfte.

Ronnebyån beskrivs som ha ett högt rekreations värde speciellt för bostadsområdet Blekan, men förslaget menar att det även skulle kunna användas för att binda samman hela staden och höja markvärdet. Därför föreslår de att bygga ut ån och förlänga den in i Kilen området. Detta motiveras ytterligare med att ån bidrar till en ökad biologisk mångfald (GXN & SLA & WM+P, 2014: 16).

Förslaget i relation till kommunens vision

I stora drag förhåller sig förslaget Hydropark till kommunens visioner för Kilen, men de har valt att förhålla sig mer eller mindre till vissa delar. Ronneby kommun har presenterat en vision uppdelat i fem delar för Kilen. I huvudsak har förslaget förhållit sig till kommunens mål om Kilen som ett C2C område och detta appliceras på förslagets koncept. Förslaget har framförallt valt att fokusera på Ronneby kommuns tre första delvisioner som syftar till att inspirera till innovationer, göra ett positivt avtryck i miljön och bidra till människors hälsa. Arkitekterna ger förslag på åtgärder med kluster av företag med inriktning på grön teknologi, hälsosamma material, flexibla byggnader, våtmarker, utvinning av energi i biogasanläggning, plantering av träd och förlängning av ån.

Genom att kommunen framhäver Ronnebyån som en viktig mötesplats och ett positivt inslag i Ronneby kan förslagets förlängning av ån anses vara ett tillmötesgående av kommuns vision. Förslaget motiverar dock denna åtgärd utifrån andra aspekter än de som återges i visionen. Bland annat pekar man på hur indragande av ån kan leda till ett ökat värde på fastigheter och bostäder i området samt leda till en ökad biologisk mångfald (Ronneby kommun, 2013:3, GXN & SLA & WM+P, 2014: 16).

Bortsedda perspektiv

Bortom de beskrivningar och lösningar som finns beskrivna i förslaget går det att utpeka ett antal aspekter som inte har uppmärksamats i Kilens föreslagna utveckling. Som nämnts tidigare menar författaren Beauregard (Beauregard 2005:40f) att arkitekter och planerare eliminerar narrativ kopplade till platsen för att kunna kontrollera den och motivera deras inverkan. Arkitekterna undviker i detta fallet att lyfta fram problem som inte behandlas i den föreslagna utvecklingen. Jag har i detta kapitlet försökt att identifiera perspektiv som inte beaktats i förslaget, detta görs utifrån stycke om förslaget i relation till kommunens vision där vissa perspektiv som behandlas i visionen men inte förekommer i förslaget belyses.

Kilen i relation till Ronneby resecentrum

Ett exempel på ett bortsett perspektiv är bilden av Kilen som resecentrum. Kommunen beskriver en del av Kilen som ett resecentrum med station för både buss och tåg och efterfrågar innovativa lösningar på säkerheten till järnvägen. Detta är något som förslag Hydropark inte på samma sätt lyfter fram och som därmed skiljer sig från kommunens vision. Idag karakteriseras Kilen som ett resecentrum och station och detta är inte något som Hydropark direkt bygger sitt förslag kring.

Kopplingar till omgivande områden

Förslaget innefattar både beskrivningar och lösningar kring den brist på kopplingar i öst-västlig led som återges i kommunens vision (Ronneby Kommun, 2013:3). Däremot problematiserar förslaget inte kring Ronnebyån som en barriär mot Blekan, Brunnsparken och övriga områden väster om Kilen. Förslaget väljer istället att endast framhäva Ronnebyåns kvalitéer och potential som en sammanlänkande mötesplats för stadens invånare innefattar inte några resonemang om behovet av nya övergångar över Ronnebyån.

Kilen i relation till Brunnsparken

Medan förslaget framhäver förekomsten av grönska som en av Ronnebys befintliga kvalitéer nämns bara förekomsten av den närliggande Brunnsparken i korta ordalag. Genom att förslaget innefattar upprättandet av parkmark i relativ närhet till den befintliga Brunnsparken hade ett resonemang om Brunnsparakens funktion i relation till den föreslagna utvecklande av parkmarken på Kilen varit befogat. Önskan att

koppla Kilen till Ronneby Brunnsparke beskrivs i kommunens vision där Kilen föreslås formas till en utemiljö som sammanlänkar Brunnsparken med centrum (Ronneby kommun, 2013:3).

Vilka vänder sig förslaget till?

Följande avsnitt analyserar Hydroparks föreslagna utveckling i relation till vilka grupper som lyfts fram och som förslagets innehåll riktar sig till i syfte att belysa vems intressen förslaget i huvudsak beaktar. Analysen ses även i relation till kommunens vision för utvecklandet av Kilen som ett område för "alla".

Välutbildade, välbärgade och företagsamma människor

Förslagets fokus på utbildning, forskning och företagande tyder på en önskan att attrahera högutbildade människor och entreprenörer. Förslaget beskriver en målsättning om att skapa aktiviteter som berör hälsa och idrott, med förslag om bland annat en spaanläggning och en sportpaviljong med utbildning i hälsorelaterade ämnen. Förslagets inriktning mot idrott och hälsa tyder på en önskan att vända sig mot människor som ägnar sig åt hälsorelaterade aktiviteter. Utifrån tidigare forskning kring hur utbildningsnivå och inkomst förhåller sig till utövandet av fysisk aktivitet kan man argumentera att denna aspekt av förslaget riktar sig mot en högutbildad och inkomststark samhällsgrupp.

Ett annat argument för att förslaget riktar sig till höginkomsttagare är den planerade indragningen av ån igenom området. I förslaget anges främst två anledningar till att föra in vatten på området. Den ena relaterar till att öka den biologiska mångfalden och den andra är att höja markvärdet (GXN & SLA & WM+P, 2014: 16). Kilen bör ha potential att bli ett attraktivt område i Ronneby på grund av dess närhet till centrum och stationsområdet samt det vattennära läget. Genom att anlägga en kanal i området kommer ett redan attraktivt läge att bli ännu dyrare för de som ska flytta in då någon måste stå för denna extra kostnad. I förlängningen kan det här få konsekvenser för hela Ronneby centrum.

Nya invånare och företag

Utifrån de beskrivningar som återfinns i förslaget kan det argumenteras för att förslaget snarare vänder sig mot en tänkt nyinflyttad population än Ronnebys befintliga befolkning.

Förslaget innehåller få användningar som är utformade för ett "allmänt" användande utan föreslår istället främst privata användningar. Exempelvis föreslås nya företagsverksamheter och bostäder på området som i huvudsak riktar sig mot det nya företagslivet och områdets nya boende och deras behov. Utöver att området är tänkt att utgöra en allmän plats är trädplantering den enda användning som kan betraktas som "allmän". Beaktandet av områdets befintliga verksamheter såsom tågstationen och hur förslaget relaterar till dess resenärer behandlas endast flyktigt. Under rubriken "Stakeholders" - intressenter - nämns framtida men inte befintlig invånare som en aktör att beakta, däremot återges företag både i generell bemärkelse - ex: lokala teknikföretag - och som specifika aktörer- ex: fastighetsföretaget ABRI.

Ett större belysande av förslagets effekter på Ronnebys nuvarande invånare kan vara motiverat exempelvis utifrån risken för "gentrifiering" som en följd av förslagets utveckling.

Gentrifiering uppstår när bostadskostnaderna för befintliga bostäder ökar och framtvings ett skifte i socioekonomisk status där de tidigare boende tvingas flytta på grund av de ökade kostnaderna (NE, 2014). Intressant är även att de bildperspektiv över den tänkta utvecklingen som förslaget innefattar framförallt visar att människor som utför fritidsaktiviteter såsom att promenera, bada och sitta. Detta skiljer sig från de beskrivningar som görs i rapportens text där områdets huvudsakliga användningar kopplas till företagande, forskning och andra mer arbetsrelaterade aktiviteter.

Bild 3, Bild perspektiv från plan som föreställer oftast

Föreslagen användning	Målgrupp
"Sportpaviljong med utbildning om människors hälsa"	Hälsomedvetna människor med tid/resurser att engagera sig i häl- soaktiviteter. (resursstarka grupper)
"Teknikkluster - företag som uppvisar grön teknik"	Företagare
"Ankomstbrygga för båtar"	Båtägare / Företagare (resursstarka grupper)
"Parkeringskulle"	Bilägare / Företagare
"Flexibla och självförsörjande hus för en sund livsstil nära vatten"	Företagare
Offentligt tillgängligt spa	Människor som har resurser för att gå på spa (resursstarka grupper)
Biogasanläggning	Företagare

Diskussion & Slutsats (V)

Förslaget Hydropark Kilen baserar sin verklighetsbeskrivning på Ronneby kommuns vision, vilket var en förutsättning för bli utvald till uppdraget. Det här framkommer främst i den påtagliga hänsynen till miljöfrågor som visar sig i hur Hydropark innefattar lösningar som syftar till att främja den biologiska mångfalden, hur naturen och vattnet framhävs och hur byggnader och teknik förhåller sig till C2C konceptet. Till skillnad från visionen framhäver förslaget tydligt bilden av Ronnebys kvalitéer som en grön och vattennära stad, där den tänkta utvecklingen syftar till att förstärka dessa kvalitéer samt att rena Kilens förorenade mark. Förslagets utformning tyder på att det främst riktar sig till en inkomststark befolkning med en föreslagen utveckling som innefattar exklusiva bostäder och aktiviteter riktade till en inkomststark samhällsgrupp. Förslaget verkar i huvudsak vara riktad till Kilens nya invånare och verksamheter.

Den problembild som ligger till grund för förslagets miljörelaterade åtgärder med exempelvis reningen av Ronnebyåns vatten genom lokal dagvattenhantering och saneringen av Kilens mark kan anses utgå ifrån ett övergripande samhällsideal kring vikten av miljöfrågor snarare än den specifika platsens egna förutsättningar. Motiveringen av de åtgärder som avser en förbättring av miljön kan härledas till den nutida diskursen om miljöfrågor och hållbarhet. Idéen att miljön ständigt kan och bör förbättras innebär att utveckling som gynnar miljöaspekter alltid är motiverad.

Förslagets avgränsande av området är styrt av Ronneby kommuns vision och dess beskrivning av Kilen och områdets gränser. Sett till förslagets innehåll förefaller det dock som att den tänkta utvecklingen i första hand relaterar till områdets västra delar i anslutning till Ronnebyån. Det går därmed att diskutera huruvida förslagets uppfattning av "siten" skiljer sig från den som anges i visionen.

Kahn pekar på ett antal aspekter som han menar bör beaktas vid definierandet och avgränsandet av "site". Avgränsandet bör beakta att en "site" är föränderlig då den plats som "siten" omfattar över tid är föremål för förändring och skiftande förutsättningar. En "site" påverkas av sin omgivning och får i sin tur effekt på sin omgivning vilket gör att "sitens" gränser i verkligheten är både flytande, vidsträckta och porösa. Site är föremål för subjektiv tolkning, hur man betraktar och avgränsar en site kan skilja sig mellan individer och olika arbetsfält med olika yrkestraditioner och synsätt.

Kahn pekar på behovet av att betrakta en "site" som en del av ett större sammanhang och som en del av staden som helhet (Kahn 2005: 290-295). Även Peter Marcuse skriver om hur en "site" relaterar till sin omgivning och vikten av att betrakta "site" i ett större sammanhang (Marcuse 2005: 250). Marcuse pekar på att utvecklandet av platser i staden i regel baseras på ett inifrån perspektiv där den föreslagna utvecklingen utgår ifrån en bestämd plats (Marcuse 2005: 268). För att förhålla sig till "site" i ett större perspektiv krävs det enligt Marcuse att man intar ett utifrån perspektiv och betraktar sammanhanget först genom att utgå ifrån vad som ska utvecklas och vilka krav detta ställer och sedan bestämma var utvecklingen ska ske och hur "siten" ska avgränsas (Marcuse 2005: 268). Avgränsningen av Kilens "site" överlappar ett antal olika fastigheter och användningar men är i sin helhet begränsad till den yta som utgör föremål för omvandlingen av området. Eftersom den formella "siten" redan är satt i kommunens vision är det svårt att avgöra vilka överväganden som ligger till grund för dess avgränsande. Klart är dock att förslaget kring Hydropark inte innehåller några resonemang kring hur "siten" avgränsats och innefattar få överväganden kring hur "siten" utformats utifrån de omgivande förutsättningarna. Däremot beskriver förslaget återkommande vilken inverkan dess föreslagna utveckling förväntas ha på sin omgivning och

på Ronnebys framtida utveckling, ofta i positiva ordalag. Kopplat till Marcuses teoretiska utläggning skulle man därmed kunna betrakta förslaget Hydropark som ett exempel på tillämpning av ett inifrån perspektiv. Att förslaget gör anspråk på en utveckling som är tänkt att ske över en period på 10 år kan även relateras till Kahns betoning av vikten att betrakta "siten" som föränderlig. Det är sannolikt att de förutsättningar som låg till grund för förslaget kommer att förändras över en tioårsperiod och att stora delar av dess innehåll därmed kommer att baseras på inaktuell verklighetsbeskrivning.

Att förslaget utgör ett helhetsgrepp med förslag på nya användningar för hela området kan kopplas till Richard Sennett och hans tankar om narrativa rum. Sennett menar att man bör betrakta planering som en provisorisk verksamhet och undvika stora och övergripande ingrepp i staden. Istället ska stadens platser få växa fram succesivt över tid och på så sätt bilda ett slags narrativ - berättelse - över platsens och stadens utveckling (Sennett 1992: 196). Sennett menar att dagens planering generellt ägnar sig åt konflikthanter-

ing och planerar för att separera olika intressen, funktioner och grupper i syfte att undvika konflikter i staden (Sennett 1992: 196). En planering som istället skulle söka sammanfläta skillnader och tillåta konflikter skulle enligt Sennett resultera i ett mer öppet och tolerant samhälle och minimera risken för större dispyter i staden (Sennett 1992: 147-149, 202)

Intressant är att förslagets avsedda effekter främst berör mätbara värden såsom ekonomisk tillväxt, ökade fastighetspriser, minskade utsläpp, energiförbrukning och en ökad ekologisk mångfald. Värden såsom områdets funktion som mötesplats och hur den utveckling som förslaget innefattar kan komma att påverka sociala dimensioner behandlas endast kortfattat. Sett till tidigare erfarenheter i kursen från bland annat Workshop 2 kan man konstatera att bilden av en "site" är en produkt av vilket perspektiv man väljer att betrakta den utifrån och vad man väljer att lyfta fram. Valet av perspektiv är således centralt i gestaltningen av framtidsbilder. Försöket i Ronneby är ett sätt att genom arkitektuppdrag, vidare utvecklade workshops, producera kunskap om framtiden.

Källförteckning (IV)

Källmaterial

GXN & SLA & WM+P. 2014. Hydropark Kilen- A Cradle to Cradle inspired community in Ronneby. Ronneby: Ronneby kommun.

Ronneby kommun. 2013. Kilen - Sveriges första Cradle to Cradle inspirerade stadsdel - inbjudan till arkitektupdrag. Ronneby: Ronneby kommun.

Referenser

Beauregard, Robert A. 2005. Ch 3. s. 39-58. From Place to Site: Negotiating Narrative Complexity. Burns, Carol J & Kahn, Andrea. Site Matters, Design Concepts, Histories, and Strategies, Routledge. New York London

Cefurshowroom. 2014. Kilen Workshop, offentlig presentation, del 3/10. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=PsFS9RBW9Aw&index=3&list=PLYmCi9AkKzpODzWp9wmPHJG2Sx820PeFb> (Hämtad 2014-10-26)

Dripps, Robin. 2005. Ch 4. Groundwork. Site Matters, Design Concepts, Histories, and Strategies, s. 59-92. New York and London: Routledge.

GXN. 2014. Vision. <http://gxn.3xn.com/#!/about-us/vision>. (Hämtad 2014-10-27)

Isenstadt, Sandy. 2005. Ch 7. Contested Contexts. s. 157-185. Burns, Carol J. and Kahn, A. (red.). Site Matters, Design Concepts, Histories, and Strategies. Routledge. New York London

Kahn, Andrea. 2005. Ch 11. Defining Urban Sites. s. 281-296. Burns, Carol J. & Kahn, A. Site Matters, Design Concepts, Histories, and Strategies. Routledge. New York London

Marcuse, Peter. 2005. Ch10. Study Areas, Sites, and the Geographic Approach to Public Action. Burns, Carol J & Kahn, Andrea. Site Matters, Design Concepts, Histories, and Strategies, s. 249-280. New York and London: Routledge.

Ronneby Kommun. 2014. Kilen- Ronnebys nya stadsdel. <http://www.ronneby.se/kilen> (Hämtad 2014-10-26)

Senett, Richard. 1990. The conscience of the eye: The design and social life of cities. USA

SLA. 2014, News. <http://www.sla.dk/en/news/> (Hämtad 2014-10-27)

William McDonough + Partners. 2014. People. <http://mcdonoughpartners.com/people/>. (Hämtad 2014-10-27)

Bilder

Bild 1, GXN & SLA & WM+P. 2014. Hydropark Kilen- A Cradle to Cradle inspired community in Ronneby. Ronneby: Ronneby kommun, sid 25

Bild 2, GXN & SLA & WM+P. 2014. Hydropark Kilen- A Cradle to Cradle inspired community in Ronneby. Ronneby: Ronneby kommun, sid 19

Bild 3, GXN & SLA & WM+P. 2014. Hydropark Kilen- A Cradle to Cradle inspired community in Ronneby. Ronneby: Ronneby kommun, sid 1

Bild 4, GXN & SLA & WM+P. 2014. Hydropark Kilen- A Cradle to Cradle inspired community in Ronneby. Ronneby: Ronneby kommun, sid 19